

Finanse – nowe wyzwania teorii i praktyki Finanse publiczne

Redaktor naukowy
Leszek Patrzalek

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2011

Senacka Komisja Wydawnicza

Zdzisław Pisz (przewodniczący),

Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,

Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban

Recenzenci

Teresa Famulska, Stanisław Owskiak,

Marzanna Poniatowicz, Adam Szewczuk

Redakcja wydawnicza

Agnieszka Flasińska, Aleksandra Śliwka

Redakcja techniczna i korekta

Barbara Łopusiewicz

Skład i łamanie

Małgorzata Czupryńska

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2011

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-164-5

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	13
-------------	----

Część 1. Ogólne problemy finansów publicznych

Tomasz Bojkowski: Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych	17
Tomasz M. Budzyński: Struktura wydatków budżetu państwa a innowacyjność gospodarki	27
Jolanta Galuszka: Zjawisko moralnego hazardu a finanse publiczne	37
Ewa Gubernat: Długoterminowa perspektywa systemu emerytalnego w Polsce w świetle starzenia się społeczeństwa	48
Beata Guziejewska: Dylematy teorii i praktyki w procesie sanacji finansów publicznych	57
Aneta Kargol-Wasiluk: Współczesny sektor publiczny w świetle prawa Wagnera	68
Alicja Kasperowicz-Stępień: Problem wydatków sztywnych w polskim budżecie	81
Grażyna Kozuń-Cieślak: Przegląd metod pomiaru efektywności w aspekcie zastosowania do oceny działalności podmiotów sektora publicznego	91
Teresa Lubińska: Zarządzanie dochodami publicznymi w okresie kryzysu finansów publicznych	101
Joanna Niżnik: Dylematy związane z propozycjami zmian w systemie emerytalnym	115
Piotr Obidziński: Fundusz Rezerwy Demograficznej jako narzędzie prewencji w polskich finansach publicznych	128
Piotr Podsiadło: Pomoc publiczna dla instytucji finansowych w warunkach kryzysu – założenia i realizacja	144
Joanna Przybylska: Ocena jakości audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych	157
Magdalena Rękas: Wydatki na aktywną politykę rynku pracy (ALMP) w Polsce jako element modelu <i>flexicurity</i>	168
Sławomir Stężewski: Problem redukcji długu publicznego	179
Artur Walasik: Redystrybucja w teorii wyboru publicznego	191
Iwona Wojciechowska-Toruńska: Efekty konsolidacji fiskalnej w teorii i w praktyce	200

Wojciech Zbaraszewski: Działalność i finansowanie parków narodowych w Polsce.....	210
--	-----

Część 2. Finanse publiczne wobec wyzwań Unii Europejskiej

Alicja Alińska: Stan finansów publicznych w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej w obliczu globalnego kryzysu finansowego.....	223
Maciej Cieślukowski: Budżet Unii Europejskiej w świetle strategii <i>Europa 2020</i>	231
Dorota Czykier-Wierzba: Czynniki zewnętrzne wpływające na absorpcję środków unijnych przez agrobiznes w latach 2007-2013.....	242
Ryta Dziemianowicz: <i>Tax expenditures</i> a transparentność polityki fiskalnej..	251
Sławomir Jarka, Sylwia Kurkowska: Wpływ wprowadzenia strefy euro na handel i inwestycje zagraniczne w nowych państwach członkowskich UE.....	261
Ilona Kijek: Dług publiczny a wydatki społeczne w państwach Unii Europejskiej.....	271
Kamil Liberadzki: Koncepcje euroobligacji państw strefy euro.....	283
Edyta Malecka-Ziemińska: Wydatki podatkowe w Polsce i w innych wybranych państwach OECD.....	293
Małgorzata Misiak: System zasobów własnych Unii Europejskiej. Próba oceny.....	304
Zbigniew Piepiora: Finansowanie przeciwdziałania skutkom katastrof naturalnych z Funduszu Solidarności.....	312
Katarzyna Stabryła-Chudzio: Unijne instrumenty solidarności finansowej	324
Katarzyna Wójtowicz: Metody ograniczania deficytu sektora finansów publicznych w państwach Unii Europejskiej w warunkach kryzysu finansowego.....	334

Część 3. Problemy systemu podatkowego

Bożena Ciupek: Problemy nakładania podatku dochodowego na przedsiębiorców.....	351
Paweł Felis: W sprawie klasyfikacji podatków majątkowych – podstawowego potencjału dochodowego samorządu terytorialnego.....	362
Sławomir Franek: Rola niezależnych instytucji fiskalnych w przemianach finansów publicznych.....	373
Marta Kluzek: <i>Tax sparing</i> jako instrument wspomagający napływ inwestycji zagranicznych do państw rozwijających się na przykładzie Cypru.....	383
Katarzyna Lewkowicz-Grzegorzczuk: Progresja podatkowa a idea sprawiedliwości.....	396
Grzegorz Matysek: Uwarunkowania skuteczności instrumentów podatkowych.....	407

Jacek Polczyński: Podatek od dochodów osobistych jako stabilizator dochodów publicznych w Polsce w dobie kryzysu	415
Jerzy Sokołowski: Ulgi i zwolnienia w polskim systemie podatkowym w latach 2005-2010 – ocena i proponowane kierunki zmian	426
Michał Sosnowski: Wpływ zmian w konstrukcji podatku dochodowego od osób fizycznych na obciążenia fiskalne przedsiębiorstw	435
Krzysztof Surówka: Ekonomiczne konsekwencje reformy podatku dochodowego od osób fizycznych po roku 2008 dla sektora finansów publicznych	447
Radosław Witczak: Szacowanie podstawy opodatkowania – wybrane problemy	456
Adam Wyszowski: <i>Tax expenditures</i> w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych	464

Część 4. Problemy finansów samorządu terytorialnego

Arkadiusz Babczuk: Limitowanie zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego. Wybrane problemy.....	475
Marcin Będzieszak: Ewaluacja zadań oświatowych na przykładzie szkół podstawowych miasta na prawach powiatu.....	486
Marek Czyż: Wpływ zmian legislacyjnych na model prowadzenia gospodarki komunalnej	497
Emilia Denek: Ryzyko w gromadzeniu dochodów przez samorząd powiatowy w świetle jego zadań (wybrane problemy)	506
Marek Dylewski: Dylematy w zakresie planowania długoterminowego w jednostkach samorządu terytorialnego w kontekście zmian ustawowych oraz doświadczeń wybranych krajów	516
Beata Filipiak: Samorządowy dług publiczny w Polsce w perspektywie zmian ustawowych.....	525
Paweł Galiński: Samodzielność dochodowa jednostek samorządu terytorialnego w Polsce	536
Małgorzata Galecka: Zasady podziału funkcji i zadań między państwo a jednostki samorządu terytorialnego	546
Ewa Gońda: Determinanty wydatków jednostek samorządu gminnego na infrastrukturę społeczną.....	557
Maria Jastrzębska: Uwarunkowania absorpcji środków unijnych przez jednostki samorządu terytorialnego	568
Magdalena Kogut-Jaworska: Zwolnienia w podatkach lokalnych jako instrumenty pomocy publicznej udzielanej w gminach.....	579
Paweł Kowalik: Wpływ kryzysu finansowego na stan finansów niemieckich gmin	592
Agnieszka Krzemińska: Wielkość wydatków jednostek samorządu terytorialnego na tle wydatków publicznych w Polsce	606

Elżbieta Orechwa-Maliszewska: Dług jednostek samorządu terytorialnego i źródła jego finansowania	617
Krystyna Piotrowska-Marczak: Dywersyfikacja wyników finansowych jednostek samorządu terytorialnego	628
Marzanna Poniatowicz: Nieruchomość jako źródło dochodów własnych gminy z uwzględnieniem możliwości oddziaływania władz samorządowych na ich wielkość	639
Renata Przygodzka, Monika Truszkowska-Kurstak: Budżet zadaniowy a racjonalizacja zarządzania finansami jednostek samorządu terytorialnego	651
Rafał Rosiński: Istota i struktura dochodów miast na prawach powiatu w Polsce w latach 2000-2009	659
Wanda Skoczylas: Pomiar wyników w racjonalizacji zarządzania finansami jednostek samorządu terytorialnego	669
Jolanta Szolno-Koguc: Potrzeba innowacyjności w zarządzaniu finansami samorządowymi	681
Damian Walczak, Bożena Kołosowska, Dorota Krupa: Dopuszczalny poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w świetle nowej ustawy o finansach publicznych	692
Magdalena Ziolo: Zarządzanie długiem jako przesłanka racjonalizacji gospodarki finansowej gmin – doświadczenia krajowe i zagraniczne	700

Summaries

Part 1. General problems of public finances

Tomasz Bojkowski: Liability for departure from discipline of public finance in the scope of internal audit in the public finance sector.....	26
Tomasz M. Budzyński: The structure of state budget expenditures versus innovativeness of economy	36
Jolanta Galuszka: Moral hazard and public finance.....	47
Ewa Gubernat: Long term perspective of the pension system in Poland in the light of ageing society	56
Beata Guziejewska: Theoretical and practical dilemmas in reforming public finance.....	67
Aneta Kargol-Wasiluk: Contemporary public sector in the light of the Wagner's law.....	80
Alicja Kasperowicz-Stępień: The problem of firm expenses in Polish budget.	90
Grażyna Kozuń-Cieślak: A review of the efficiency measurement methods in the aspect of the assessment of the public sector performance	100
Teresa Lubińska: Management of public revenue during the period of public finance crisis	114

Joanna Niżnik: Dilemmas of the government proposals to change the pension system.....	127
Piotr Obidziński: Demographic reserve fund as a prevention tool in Polish public finance.....	143
Piotr Podsiadło: State aid granted for the financial institutions in the context of the economic crisis – recommendations and realization.....	156
Joanna Przybylska: Quality assessment of internal audit in the units of public sector finance.....	167
Magdalena Rękas: Expenditure on active labour market policy (ALMP) in Poland as a component of flexicurity model.....	178
Sławomir Stężewski: Problem of public debt reduction.....	190
Artur Walasik: Public choice approach to redistribution.....	199
Iwona Wojciechowska-Toruńska: Effects of fiscal consolidation in theory and practice.....	209
Wojciech Zbaraszewski: Activity and financing of national parks in Poland	219

Part 2. Public finances towards the challenges of the European Union

---

Alicja Alińska: Condition of public finance in Poland from the perspective of the European Union countries in the face of the global financial crisis.....	230
Maciej Cieślukowski: European Union budget in the light of the strategy <i>Europe 2020</i>	241
Dorota Czykier-Wierzba: External factors influencing adsorption of European Union funds by agribusiness between 2007 and 2013.....	250
Ryta Dziemianowicz: Tax expenditures and the transparency of fiscal policy	260
Sławomir Jarka, Sylwia Kurkowska: Influence of the introduction of the euro zone on trade and foreign direct investments in the new EU Member States.....	270
Ilona Kijek: Public debt and social expenditures in European Union states...	282
Kamil Liberadzki: Concepts of the EMU countries' eurobonds.....	292
Edyta Małecka-Ziemińska: Tax expenditures in Poland and some OECD countries.....	303
Malgorzata Misiak: EU own resources system. A tentative assessment.....	311
Zbigniew Piepiora: Financing of the counteraction of the natural disasters results from the Solidarity Fund.....	323
Katarzyna Stabryła-Chudzio: European Union instruments of the financial solidarity.....	333
Katarzyna Wójtowicz: Methods of reducing general government deficit in the EU member states under conditions of financial crisis.....	348

Part 3. Tax system problems

Bożena Ciupek: Issues of imposing the income tax liabilities on entrepreneurs	361
--	-----

Paweł Felis: On the classification of taxes on property – the basic income potential of local selfgovernment	372
Sławomir Franek: The role of independent fiscal institutions in the transformation of public finance	382
Marta Kluzek: Tax sparing as an instrument supporting foreign investment inflows to developing countries on the example of Cyprus.....	395
Katarzyna Lewkowicz-Grzegorzcyk: Tax progression and the idea of justice.....	406
Grzegorz Matysek: Determinants of effectiveness of tax instruments	414
Jacek Polczyński: Personal income tax as a factor stabilizing public revenues in Poland at time of crisis	425
Jerzy Sokołowski: Concessions and exemptions in Polish tax system in the years 2005-2010 – proposed evaluation and trends.....	434
Michał Sosnowski: The impact of changes in tax structure from natural persons on the level of taxation of enterprises.....	446
Krzysztof Surówka: Economic consequences of natural person's income tax reform after 2008 for public finance sector	455
Radosław Witczak: Tax base assessment – chosen issues	463
Adam Wyszkowski: <i>Tax expenditures</i> in Polish personal income tax	472

Part 4. Financial problems of local government

Arkadiusz Babczuk: Restricting municipal debt. Selected problems.....	485
Marcin Będzieszak: Evaluation of the educational tasks on the example of primary schools of a city.....	496
Marek Czyż: Impact of legislative changes on the model of leading municipal economy.....	505
Emilia Denek: Risk in the area of income collection by local government at the province level with regard to its tasks (selected aspects)	515
Marek Dylewski: Dilemmas in long-term planning in units of local government in the context of statutory changes and experience of some countries	524
Beata Filipiak: Local government public debt in Poland in the statutory changes	535
Paweł Galiński: Financial independence of the local government units in Poland in the field of revenues.....	545
Małgorzata Galecka: Functions and tasks assignment between state and local government organizations.....	556
Ewa Gońda: Determining factors for expenses made by communal government units on social infrastructure.....	567
Maria Jastrzębska: Factors of EU funds absorption by territorial self-government units in Poland	578

Magdalena Kogut-Jaworska: Exemptions from local taxes instruments of public aid in local governments.....	591
Paweł Kowalik: Financial crisis impact on German municipalities public finances	605
Agnieszka Krzemińska: The size of local government expenditure in comparison with general government expenditure in Poland	616
Elżbieta Orechwa-Maliszewska: Debt of local government entities and its financing sources	627
Krystyna Piotrowska-Marczak: Diversification of financial results of local government units	638
Marzanna Poniatowicz: Real estate as the local government's own income source with taking into consideration the possibility of local governments impact on their size.....	650
Renata Przygodzka, Monika Truszkowska-Kurstak: Task-based budget and rationalization of management of municipalities' finances.....	658
Rafał Rosiński: Significance and structure of revenue in the municipalities on the rights of district in Poland in the years 2000-2009	668
Wanda Skoczylas: Results measurement in the rationalization of finances management of the local government units	680
Jolanta Szolno-Koguc: The need of innovation in local finance management	691
Damian Walczak, Bożena Kołosowska, Dorota Krupa: Justifiable debt level of local government units in the light of the new law of public finance.	699
Magdalena Ziolo: Debt management as rationalization issue for municipal finance – domestic and foreign experience.....	709